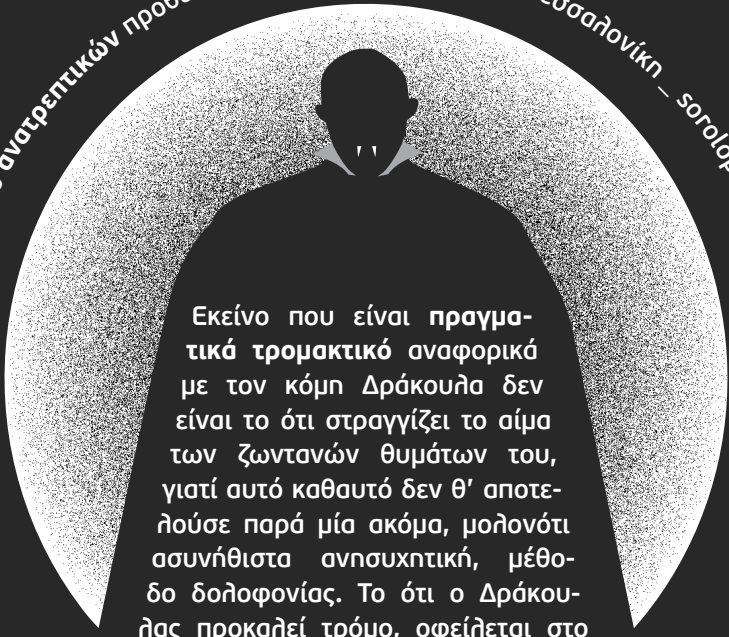

σορολόπ10

περιοδικό ανατρεπτικών προθέσεων

άνοιξη '22 – Θεσσαλονίκη – sorolopmag@riseup.net

Εκείνο που είναι πραγμα-
τικό τρομακτικό αναφορικά
με τον κόμη Δράκουλα δεν
είναι το ότι στραγγίζει το αίμα
των ζωντανών θυμάτων του,
γιατί αυτό καθαυτό δεν θ' αποτε-
λούσε παρά μία ακόμα, μοιραία
ασυνήθιστα ανησυχητική, μέθο-
δο δολοφονίας. Το ότι ο Δράκου-
λας προκαλεί τρόμο, οφείλεται στο
ότι κλέβει τη ζωή δίχως να σκοτώνει,
μεταμορφώνοντας τα θύματά του με
μία διαδικασία σταδιακού εθισμού σε
νεκροζώντανα αρπακτικά, σε ζωντανά
πτώματα όπως κι ο ίδιος που, ενταγμέ-
να έτσι στον στρατό των βρικολάκων του,
εμπλέκονται σ' έναν ολοκληρωτικό πόλεμο
ενάντια σ' εκείνους που είναι **ακόμα ζωντανοί**

edi

tor

ial

Μιας και το Σορολόπι έφτασε αισίως στον συμβολικό αριθμό των 10 τευχών, οφείλουμε σ' αυτό το σημείο να πούμε 2-3 πράγματα για το τι ακριβώς είναι αυτό το περιοδικό, από πού προέρχεται και πού θέλει να πάει.

Το 1^ο τεύχος του Σορολόπι κυκλοφόρησε τον Οκτώβρη του 2016 και ήταν αποτέλεσμα μιας προσπάθειας της συνέλευσης της Φάμπρικα Υφανέτ να βρει ένα σταθερό μέσο παρέμβασης στα σχολεία της Τούμπας. Αυτός ο «σχολικός» χαρακτήρας του Σορολόπι διατηρήθηκε (με αμφίβοδα αποτελέσματα) μέχρι και το 4^ο τεύχος.

Αν κανείς ανατρέξει σ' αυτά τα τεύχη του περιοδικού, θ' αντιληφθεί πως χρόνο με τον χρόνο το περιεχόμενό του όλο και «ενηλικιώνόταν», η φρασεολογία όλο και «βάραινε», το ύφος κάθε άλλο παρά ελκυστικό ήτανε για το υποκείμενο στο οποίο (υποτίθεται πως) αναφερόμασταν. Δεν έφταιγε γι' αυτό κάποιο δομικό «χάσμα γενεών» -υπάρχουν έξοχα παραδείγματα (εξω)σχολικών έντυπων παρεμβάσεων που είχαν καταφέρει να «αιχμαλωτίσουν» με υποδειγματικό τρόπο εφηβικές αγωνίες και σκέψεις (θυμάστε το Toxic 'zine;). Αυτό που μάλλον έφταιγε ήταν ότι έβγαине στην επιφάνεια μία ανάγκη εξωτερίκευσης *άλλων* αγωνιών και σκέψεων που, ελλείψει κάποιου διαφορετικού μέσου έκφρασης, τελικά αυτές διοχετεύονταν στις σελίδες σου Σορολόπι. Το καθημερινό άγχος της εργασιακής επισφάλειας, πιο βιωματικές/ποιητικές αφηγήσεις, ζητήματα έμφυλων καταπιέσεων ή αντικουλτούρας, μία κριτική παρακολούθηση της επικαιρότητας κ.ά., ήταν θεματικές που διεκδικούσαν όλο και περισσότερο χώρο, με αποτέλεσμα ο χαρακτήρας του περιοδικού ν' αλλάξει συνειδητά κι οριστικά στο 5^ο τεύχος (διατηρώντας, παρ' όλα αυτά, την ίδια ονομασία). Από το 6^ο τεύχος και μετά, το Σορολόπι μπήκε σε μία νέα φάση έκδοσης, με την αποκλειστική ευθύνη να έχει η συντακτική του ομάδα πλέον (αλλά με την πολιτική, οικονομική και πρακτική στήριξη της συνέλευσης).

Πέντε τεύχη μετά μπορεί να μην έχουμε φτάσει ακόμα στο επίπεδο που θα θέλαμε, ωστόσο είμαστε όλο και πιο σίγουροι για κάποια από τα

Βασικά χαρακτηριστικά που έχουμε επιλέξει γι' αυτό το έντυπο:

Θέλουμε το Σορολόγιο να είναι ένα *έντυπο δρόμου*. Που σημαίνει: έντυπο λίγων σελίδων, σε μέγεθος τσέπης, να μπορείς να το κουβαλάς πάνω σου ενώ πας στη δουλειά ή τη σχολή, να μπορείς να το δίνεις με την ευκαιρία ενός καφέ ή ενός ραντεβού. Λίγες σελίδες, με μικρά κείμενα που θα γράφονται με fast-track διαδικασίες όποτε η συγκυρία το απαιτεί: *άμεση γραφή, άμεση ανάγνωση*.

Θέλουμε το Σορολόγιο να έχει *αναγνωρίσιμη αισθητική*. Το ασπρόμαυρο χρώμα είναι προϊόν συνειδητής επιλογής όσο και οικονομικής αναγκαιότητας... Δανειζόμαστε κάτι από την ξεχασμένη αισθητική των fanzines, ανακατεύουμε σκίτσα, κόμικς και φωτογραφίες, με την ελπίδα ότι η «ηλογική» του κολάζ θα δώσει ένα στίγμα...

Θέλουμε το Σορολόγιο ν' *απευθύνεται στον κόσμο του κινήματος*. Που σημαίνει: στοχευμένα μοιράσματα σε πορείες, συγκεντρώσεις και διαμαρτυρίες. Χωρίς ν' αποκλείουμε και τα πιο «αδέσποτα» μοιράσματα, αναζητάμε πρώτα απ' όλα αυτές που βγαίνουν στον δρόμο ή κινούνται περίξ των καταλήψεων και των στεκιών. Μ' αυτούς τους ανθρώπους θέλουμε να μοιραστούμε σκέψεις και βιώματα, να αλληλεπιδράσουμε και, γιατί όχι, να δράσουμε από κοινού.

Θέλουμε το Σορολόγιο (πάντα στο μέτρο που του αναλογεί) να *καλύψει ένα κενό που υπάρχει όσον αφορά τον έντυπο, περιοδικό λόγο του κινήματος στη Θεσσαλονίκη*. Αλήθεια, που εξαφανίστηκαν τα έντυπα που μέσα από τις απλές (αλλά καθαρές) σκέψεις, τις εικόνες και τα σκίτσα τους κατάφεραν να διαχέουν αυτόν τον *ηλεκτρισμό των καθημερινών βιωμάτων*; Ενώ παρατηρείται ένας αναβρασμός ατομικών αντιπαραθέσεων προς αυτήν τη σκληρή πραγματικότητα που εκτονώνεται στην ιντερνετική σφαίρα, λείπουν τα *σταθερά σημεία αναφοράς* που θα καταφέρουν να συγκροτήσουν, να συλλογικοποιήσουν και να πάνε ένα βήμα παραπέρα τις σκέψεις και τις πράξεις μας.

Θέλουμε το Σορολόγιο να *παρακολουθεί την επικαιρότητα*. Κι αυτό δεν το εννοούμε με κάποια δημοσιογραφική αντίληψη. Απλά ασφουκτιούμε όταν καθημερινά μας προσφέρονται χίλιες δυο αφορμές να ουρλιάξουμε μ' αυτά που βλέπουμε και να τ' αναλύσουμε υπό ένα δικό μας πρίσμα, κι εμείς πελαγώνουμε μ' αυτόν τον καταγίγισμό πληροφοριών. Έχουμε ανάγκη από ένα μέσο που θα μας επιτρέψει να «ξύνουμε» την καθημερινότητα με την ταχύτητα ενός φλας.

Θέλουμε το Σορολόγιο να είναι *ανοιχτό στον πειραματισμό* όσον αφορά

την έκφραση. Νιώθουμε ότι ο συνήθης πολιτικός, ξύλινος λόγος έχει καταντήσει αφόρητα βαρετός, κι ας δυσκολευόμαστε κι εμείς πολλές φορές να τον αποτινάξουμε από πάνω μας... Ας δοκιμάσουμε νέους τρόπους έκφρασης, είτε μέσω λέξεων, είτε μέσω σκίτσων και εικόνων, παραθεμάτων, λογοκλοπών ή εμπνεύσεων της στιγμής, καταγραφής καθημερινών βιωμάτων, κάτι ανάμεσα σε παιχνίδι και κραυγή, κάτι ανάμεσα στην ειρωνεία και το σχόλιο, κάτι που μπορούμε να μοιράζουμε, αλλά και να μοιραζόμαστε.

Θέλουμε το Σορολόγι να ξαναφέρει στην επιφάνεια *ζητήματα καθημερινότητας, ελεύθερου χρόνου, μοριακών συμπεριφορών*. Αν κι έχουν περάσει χρόνια απ' τη στιγμή που όλα τα παραπάνω αναλήφθηκαν με ριζοσπαστικούς όρους από κινήματα προηγούμενων περιόδων, απόψεις που δίνουν την πρωτοκαθεδρία στους αγώνες που ξεσπάνε αποκλειστικά στη διαδικασία παραγωγής, καλά κρατούν. Μα εύρυθμη λειτουργία του καπιταλισμού δεν σημαίνει μόνο «υπάκουο και πειθήνιο προλεταριάτο», αλλά και οργάνωσης της αγοράς και της κατανάλωσης, δηλαδή οργάνωση της κοινωνίας, των *βασικών κοινωνικών σχέσεων*. Πράγματα όπως η αλλαγή των κοινωνικών ηθών έτσι ώστε να είναι συμβατά με τη μαζική κατανάλωση ή η υιοθέτηση καταναλωτικών συμπεριφορών δεν θα έπρεπε να θεωρούνται ούτε αυτόματα, ούτε αυτονόητα. Διαδικασίες που μοιάζουν «αόρατες», αλλά αποτελούν τη συγκολλητική ουσία που απλώνεται για να εξασφαλίσει την όλο και πιο γρήγορη/εντατική κατανάλωση, καθημερινά αναπαράγονται μέσω της διαφήμισης, καλλιεργούνται σε σχολικές αίθουσες και οικογενειακά συμβούλια, θρέφουν την αποξένωση ή δημιουργούν ψευδαισθήσεις κοινωνικότητας, εν τέλει μορφοποιούν τα καθημερινά μας βιώματα σε κάθε πτυχή του 24ωρου. Αυτές οι αντιθέσεις και οι αγώνες μάς ενδιαφέρουν, που υποβόσκουν έξω απ' τη «σφαίρα παραγωγής», αλλά έχουν ακόμα την ισχύ να επανεφεύρουν κοινότητες και συμπεριφορές.

Τέλος, δεν θέλουμε το Σορολόγι ν' αποτελέσει «πολιτικό μέσο» μιας συγκεκριμένης ομάδας, αλλά ένα *εργαλείο ανανέωσης των ίδιων των μέσων*. Θέλουμε να είναι ανοιχτό στη φιλοξενία διαφορετικών απόψεων, να πειραματιστούμε με την έννοια μίας *ανοιχτής και συνεχώς μεταβαλλόμενης* συντακτικής ομάδας που τής είναι αδιάφορη μια «σφιχτή» πολιτική συμφωνία.

Σορολόγι τεύχος 10, λοιπόν.

***Κι όλα όσα έχουμε κάνει σ' αυτά τα 10 τεύχη,
ας είναι μόνο οι δοκιμές
γι' αυτά που θα κάνουμε στο μέλλον...***

Υ.Γ. Το Σορολόπι εκδίδεται σε άτακτα χρονικά διαστήματα από κόσμο της συνέλευσης της κατάληψης Φάμπρικα Υφανέτ και διακινείται με ελεύθερη συνεισφορά. Οι απόψεις του δεν ταυτίζονται απαραίτητα με το σύνολο της συνέλευσης. Για επικοινωνία: sorolopmag@riseup.net

Το συμβάν παραινεί πρόσφατο για να έχει ξεχαστεί: δύο μαθήτριες Γυμνασίου στο Πανόραμα Θεσσαλονίκης «τόλημσαν» κατά τη χριστουγεννιάτικη ανταλλαγή δώρων στην τάξη τους να πάρουνε σημαίακια με τα χρώματα του ουράνιου τόξου (σύμβολο της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας). Αυτό που ακολούθησε δεν απέχει πολύ από το να χαρακτηριστεί ως δημόσια διαπόμπευση. Δεκάδες μαθητές τις προπηλάκισαν μέχρι το γραφείο της διευθύντριας, η οποία κατηγόρησε τις κοπέλες ότι «προκαλούνε» κι ότι θα 'πρεπε να «συμμαζευτούνε», ότι οι σημαίες του Pride ήταν «ακατάλληλα δώρα» για το σχολικό περιβάλλον κλπ. Μάλιστα σε δημόσια ανακοίνωσή της λίγο αργότερα, η διευθύντρια υπεραμύνθηκε της στάσης της, τονίζοντας πως «όταν εμφανίζονται σημαίες είτε οπαδικές, είτε αυτές που παρουσιάστηκαν εντός του χώρου του σχολείου, δημιουργούνται αντιδράσεις. Δημιουργούνται στρατόπε-

δα και σπέρνεται η διχόνοια. Εκτιμούμε ότι δεν ήταν το κατάλληλο δώρο, για το χώρο του σχολείου»¹.

Αυτές οι κατηγορίες περί «πρόκλησης» και «ακαταλληλότητας» είναι η συνήθης επωδός όταν κάποια μη-ετεροκανονική συμπεριφορά εμφανίζεται στον δημόσιο χώρο. Δεν πάει πολύς καιρός, για παράδειγμα, από τότε που ένας παγκοσμίου φήμης Έλληνας συνθέτης είχε δηλώσει τα εξής: «Είπα ότι μου αρέσει το ζευγάρι να είναι η Σοφία και ο Γιάννης και όχι ο Γιάννης και ο Γιάννης και με αποκάλεσαν ομοφοβικό. [...] Έχω φίλους ομοφυλόφιλους, αισθάνομαι άνετα μαζί τους. Οι κολλητοί μου φίλοι ήταν πάντα ομοφυλόφιλοι. Δεν έχω απολύτως τίποτα εναντίον τους, έμενα και μαζί με έναν φίλο μου ομοφυλόφιλο στο Παρίσι. Το πρόβλημά μου είναι να βγει κάποιος στο Σύνταγμα με ένα μαστίγιο και ένα σορτς, ως άντρας... γιατί το κάνουν αυτό. Γιατί θέλουν να ενοχλήσουν. Αλλά δεν έχω κάτι με τους ομοφυλόφιλους... Έχω με τους οργανωμένους»².

Αυτό που μπορεί κανείς να διαπιστώσει από τις δύο παραπάνω περιπτώσεις, είναι ότι αυτό που εξοργίζει τους ορκισμένους υπερασπιστές της «τάξης και της ηθικής» και τους ωθεί ν' αναλάβουν δράση, δεν είναι «απλά» η επιλογή της «λήθους» σεξουαλικής ταυτότητας, αλλά η δημόσια ανάδειξή της. Αυτή η βαθιά συντηρητική κοινωνία μπορεί ν' ανεχθεί τους «ανώμαλους» στις κρυψώνες τους, αλλά αυτό που ποτέ δεν θα συγχωρέσει είναι να τους βλέπει να διαπρέπουν και να ακμάζουν στη δημόσια σφαίρα. Γιατί όλοι αυτοί ξέρουν πως ο δημόσιος χώρος (η πλατεία Συντάγματος, μία σχολική αίθουσα, τα πάρκα της πόλης κλπ) είναι ένας χώρος μεταβαλλόμενος, εν δυνάμει φορέας ανατροπών, γι' αυτό και πρέπει να «προφυλαχθεί», απαγορεύοντας, αναδιαμορφώνοντας και οριοθετώντας τυχόν «παρεκκλίσεις». Οι μαθητές που τραπούκισαν τις δύο κοπέλες, η διευθύντρια που θεωρεί ότι τα σημαία του Pride σπέρνουν τη διχόνοια και ο Σπανουδάκης που δεν ανέχεται την οργανωμένη,

1. «Τι συμβαίνει στο Πανόραμα: Ρατσισμός, ομοφοβία και συγκάλυψη», *parallaxi*, 21/12/2021.

2. «Σταμάτης Σπανουδάκης: Δεν έχω πρόβλημα με τους ομοφυλόφιλους, αλλά με το να βγει κάποιος στο Σύνταγμα με μαστίγιο και σορτς...», *Πρώτο Θέμα*, 30/03/2021.

δημόσια ανάδειξη των ομοφυλοφιλικών επιθυμιών, όλοι μαζί διατρανώνουν πως: *«είμαστε η πλειοψηφία· ό,τι παρεκκλίνει είναι καταδικασμένο όχι απλά να πεθάνει, αλλά ούτε καν να υπάρξει»*.

Κάτι άλλο που αξίζει να παρατηρηθεί στις δύο παραπάνω περιπτώσεις είναι το εξής: ενώ παρελθοντικά περιστατικά έμφυλης βίας εκδηλώνονταν με αφορμή κάποιο «λάθος» φιλή ή ένα «ακατάλληλο» άγγιγμα που ερέθιζαν τ' αντανakλαστικά μασό παλληκαράδων, εδώ κάτι τέτοιο δεν συνέβη. Στη μία περίπτωση έχουμε ένα σύμβολο (και τις συνδηλώσεις που αυτό φέρει), και στην άλλη τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά μίας δημόσιας διαμαρτυρίας. Κι είναι σ' αυτό το σημείο που, τελικά, τέμνονται αυτό που ονομάζουμε «προσωπικό» και «πολιτικό» που αποδεικνύεται πως οι σεξουαλικότητες διαπερνούν συμπυκνωμένα αλλά και μοριακά κάθε ικμάδα του κοινωνικού και πολιτικού ιστού. Γιατί το ν' αμφισβητείται η κανονικότητα του δημόσιου χώρου, ν' αλλάζουν τα χαρακτηριστικά του, τα χρώματά του, ν' αποσταθεροποιούνται οι αξίες του, δείχνει ακριβώς πώς οι προσωπικές μας επιλογές, τα συναισθήματα και οι επιθυμίες μας μπορούν ν' αποτελέσουν πεδία συγκρούσεων! Συγκρούσεις που έχουν να κάνουν με την απόρριψη του μονόδρομου της πυρηνικής οικογένειας, με τη διεκδίκηση της ορατότητας σε εχθρικά περιβάλλοντα, με το σπάσιμο της βασικής διχοτομίας αρσενικού/θηλυκού, γενικότερα με τη σύλληψη των επιθυμιών μας και ως κινητήρα πθών, παθών, προσανατολισμών και πράξεων.

Στην τελική, αν ο χώρος (η πόλη, η σχολική αίθουσα κλπ) νοείται από κάποιους αποκλειστικά ως σφαίρα εξουσίας, κι αν όποιος τον κατέχει, ελέγχει κι ένα μέρος της συμβολικής του διάστασης, τότε δεν είναι απορίας άξιο γιατί τα «σημαίακια» ή τα «μαστίγια» ενοχλούν τόσο πολύ. Μα φυσικά, αφού κάνουν αυτήν την πόλη, έστω και για λίγο, να χάνει κάτι από τον ανδρισμό της...

Βιβλιογραφία:

Συλλογικό (2015), *Urban conflicts*, Εργαστήριο συναντήσεις και συγκρούσεις στην πόλη
Περιοδικό 3^ο Γενιά
Περιοδικό Σαμιζντάτ
Περιοδικό Τετράδια Εργατικής Χρήσης
Περιοδικό Sarajevo

ΟΙ ΠΡΟΒΕΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΕΡΗΦΑΝΙΑΣ

ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΒΕΣ ΑΗΔΙΑΣ

ΚΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ

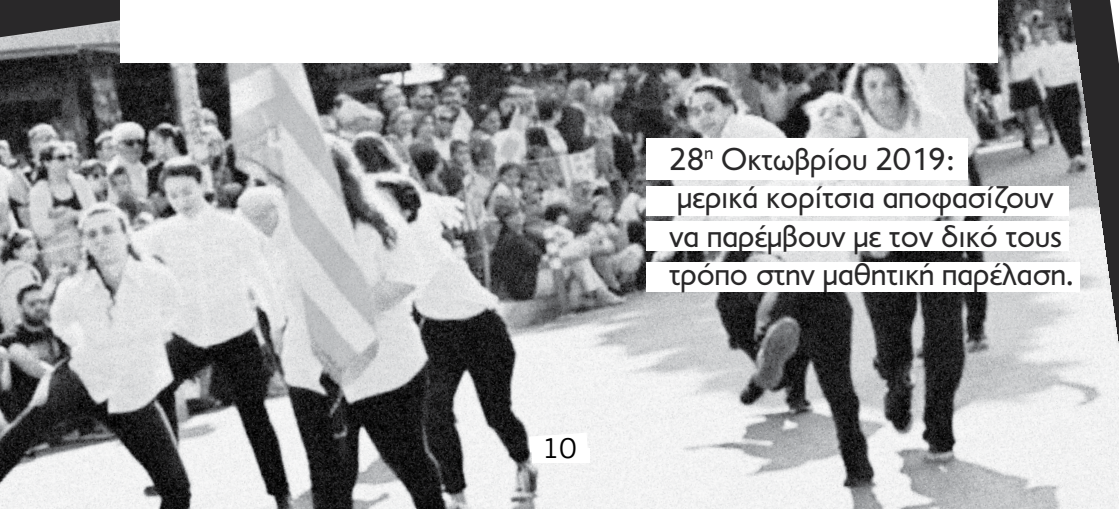
Εργαζόμενη στην ελληνική εκπαίδευση, μέρες που είναι, παρακολουθώ τις πρόβες παρέλασης που δίνουν και παίρνουν και τα πιτσιρίκια να τρέχουν χαρούμενα γιατί θα χάσουν λίγο ακόμα μάθημα, βηματίζοντας στους ρυθμούς της σφυρίχτρας του γυμναστή. Την αρχική αμηχανία μου για τη θέση αυτής της εικόνας, υποδέχτηκε η απόλαυση της αυθόρμητης απειθαρχίας των παιδιών και η αδυναμία τους να ανταπεξέλθουν στα στρατιωτικά κελεύσματα που διδάσκονται για την παρέλαση της 25ης Μαρτίου. Σε ένα χωριό με πολλούς γονείς στρατιωτικούς, το να μην γνωρίζεις ποια ώρα της ημέρας γίνονται οι παρελάσεις ή ακόμα να μην μπορείς να προσδιορίσεις ποιο πόδι είναι το δεξί και ποιο το αριστερό, με αποτέλεσμα να παραστρατάς, να τρέχεις άτσαλα ή απλά να χαλάς μια αηδιαστική στρατιωτική πειθαρχική εικόνα, όσο να 'ναι σου φτιάχνει τη διάθεση.

Ομολογώ πως παραμένω αμήχανη απέναντι στις υποχρεωτικές εθνικές επιτελέσεις του δημόσιου ελληνικού δημοτικού σχολείου και εξακολουθώ να νιώθω αδύναμη μέσα σε έναν συρφετό (στην καλύτερη) αριστερών εκπαιδευτικών που νιώθουν έστω και λίγη περηφάνια για την πατρίδα τους (ε ντάξει, έχουν να μιλήνε και για μια εθνική αντίσταση στο κάτω κάτω). Αντιλαμβάνομαι για άλλη μια φορά, πως από πολύ νεαρή ηλικία, τα παιδιά μαθαίνουν τι σημαίνει να 'σαι γενναίος άντρας και πειθαρχημένη γυναίκα, μαθαίνουν να γίνονται λεβέντες έτοιμοι για πόλεμο -αν και τους φτύνουν οι δασκάλες τέτοιες μέρες γιατί όπως και να το κάνεις με ό,τι συμβαίνει στην Ουκρανία κανείς δεν εύχεται στην πραγματικότητα να υπάρξει ένοπλη σύρραξη για να επιδείξουν τα ελληνόπουλα τη λεβεντιά τους. Μαθαίνουν να γοντεύονται από τις διαταγές, να φαντάζονται εαυτούς να κραδαίνουν όπλα νιώθοντας υπερήρωες, να αγαπάνε με πάθος τη μητέρα πατρίδα, όπως τη μάνα και την Παναγιά τους.

Ο ζόφος που ενυπάρχει σ' αυτό που λέμε ελληνική εκπαίδευση είναι μεγαλειώδης. Γιατί μιλάμε για μια εκπαίδευση η οποία θέλει να μας στριμώξει στο αναπόδραστο αυτού του κόσμου που χαρακτηρίζεται από το κεφάλαιο, τα έθνη-κράτη, την εκμετάλλευση και την υποτίμηση όσων δεν έχουν κανονικοποιηθεί. Η εκμάθηση της κυρίαρχης γλώσσας (εις βάρος άλλων) και της κυρίαρχης ιστορίας, προσπαθεί να μας πείσει πως δεν υπάρχει εναλλακτική και ο μόνος δυνατός τρόπος επιβίωσης είναι δια-

μέσου της σκληρής εργασίας και της κατάφασης στην εθνική περηφάνια. Μιας περηφάνιας που περνάει μέσα από πολέμους, επαναπροωθήσεις, καθημερινή βία και αποκλεισμούς όσων δεν διαθέτουν την μπλε ταυτότητα, όσων δεν αποδέχονται την εθνική κοινότητα ως τη μόνη εφικτή.

Παραμένει για μένα το ερώτημα: πώς δύναμαι, από τη θέση που έχω στο εκπαιδευτικό σύστημα, βουτηγμένη στις αντιφάσεις της, να διαρρήξω, στον βαθμό που γίνεται, αυτή την κυρίαρχη αφήγηση, διαμορφώνοντας το πεδίο που επιτρέπει την ανάδυση της αμφισβήτησης χωρίς να γίνεται με όρους επιβολής. Γίνεται άραγε να γεφυρωθεί αυτή η ανισομερής σχέση που εμπεριέχει σημαντικά στοιχεία εξουσίας και αυθεντίας; Προφανώς υπάρχει διαφορετική προοπτική σύγκρουσης ανάμεσα σε συναδέλφους εκπαιδευτικούς απ' ότι ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς και μαθητές. Ρόλος μας εμάς είναι η διασπορά μιας αντεθνικής προπαγάνδας ή η αμφισβήτηση στα ήδη δοσμένα εκπαιδευτικά περιεχόμενα; Πώς δημιουργούμε χώρους και χρόνους για τις μαθήτριες να αμφισβητήσουν το κυρίαρχο αφήγημα περί πατρίδας-θρησκείας-οικογένειας, παραχωρώντας τη δυνατότητα να φανταστούν έναν άλλο κόσμο; Κι αν το κάνουμε αυτό, πώς το κάνουμε χωρίς να προσπαθούμε να αποδείξουμε ότι εμείς έχουμε δίκιο κι αυτοί πρέπει να ακολουθήσουν; Δεν έχουμε αποπάτες, ο υλικός και ιδεολογικός ρόλος της εκπαίδευσης συντελείται πολύ καλά. Κάποιοι μαθητές και κάποιες μαθήτριες θα ακολουθήσουν ίδια πορεία με τους συνηρητικούς γονείς τους ή θα γίνουν ακόμα χειρότεροι. Ξέρουμε όμως πως υπάρχουν κι όλες αυτές που με τον έναν ή τον άλλο τρόπο θα βρουν τους τρόπους να φανταστούν κάτι άλλο, θα βρουν τις σχέσεις για να παραδεχτούν πως αυτός ο κόσμος δεν τους χωράει όλους, θα αναρωτηθούν για τα αυτονόητα της πραγματικότητας που γίνονται όλο και πιο ασφυκτικά. Και φαντάζομαι πως υπάρχουν αντίστοιχα εκπαιδευτικοί, με κοινά ερωτήματα που δεν αντέχουν άλλο να επιβεβαιώνουν τις κυρίαρχες αντιφάσεις και ψάχνουν τις απαντήσεις σε συλλογικές διαδικασίες και ζυμώσεις. Μπας και καταφέρουμε να σπάσουμε για λίγο αυτή τη δυσωδία και ταραξουμε τα εθνικά νερά, όπως έκαναν εκείνα τα κορίτσια στη Νέα Φιλαδέλφεια.

28^η Οκτωβρίου 2019:

μερικά κορίτσια αποφασίζουν
να παρέμβουν με τον δικό τους
τρόπο στην μαθητική παρέλαση.

**ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ
ΟΥΤΕ ΔΡΑΚΟΣ,
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ
ΟΥΤΕ ΤΕΡΟΣ**

Μπορεί να είν' ο σύζυγος Μπορεί και ο πατέρας

Τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα κατακλυζόμαστε από ειδήσεις για γυναικοκτονίες. Δεν ξέρουμε αν όντως έχουν αυξηθεί ή πλέον απλά τις μαθαίνουμε. Οι γυναίκες μιλάνε όλο και περισσότερο για τη βία που δέχονται, στους χώρους εργασίας, στα οικογενειακά τραπέζια, με τις φίλες τους. Δεν έχει σημασία αν αυξήθηκαν ή απλά τις μαθαίνουμε. Σημασία έχει ότι η έμφυλη βία είναι μια συνεχής πραγματικότητα, εδώ και χρόνια για τα θηλυκοποιημένα υποκείμενα αυτού του κόσμου.

Στις 2 Μαρτίου 2022, στην Παπάφη δίπλα στην κατάληψη της Φάμπρικα Υφανέτ, έγινε άλλη μια γυναικοκτονία. Μέσα στο ουζερί που ανήκε στην ίδια, μπήκε με καραμπίνα ο πρώην γκόμενός της (απ' όσο ξέρουμε από τα ειδησεογραφικά), και την τραυμάτισε σοβαρά, όπως και την κόρη της, ενώ στη συνέχεια έστρεψε την καραμπίνα πάνω του και αυτοκτόνησε. Οι λόγοι είναι κλασικοί «τον χώρισε ενώ την αγαπούσε», «τη ζήλευε» και χίλιες δυο μπούρδες. Κάτι τέτοια σκηνικά μάς θυμίζουν πως ζούμε σε έναν κόσμο που κυριαρχεί το εμπόρευμα, κάνοντας την ιδιοκτησία να φαντάζει ο μόνος δυνατός τρόπος να συσχετίζεσαι με τους ανθρώπους, ο μόνος δυνατός τρόπος να υπάρχει

μια γυναίκα με έναν άντρα σε μια ετεροφυλόφιλη ερωτική σχέση. Το σώμα της του ανήκει, τα συναισθήματά της πρέπει να 'ναι γι' αυτόν και μόνο, η καθημερινότητά της πρέπει να τον θέτει στο επίκεντρο. Κι όταν αυτό διαταράσσεται, η έμφυλη τάξη πρέπει να αποκατασταθεί.

Ευτυχώς, η έμφυλη τάξη διαταράσσεται όλο και περισσότερο. Στο ίδιο πλαίσιο που οι γυναίκες μιλάνε πιο ανοιχτά για τα βιώματά τους, η μη ετεροκανονική σεξουαλικότητα καταλαμβάνει δημόσιο χώρο, το φύλο παύει να αποτελεί μια βεβαιότητα και οι παγιωμένοι ρόλοι και επιτελέσεις φαίνεται να θολώνουν. Δεν εννοούμε ότι άλλαξε ο κόσμος συλλήβδην, ούτε ότι η πατριαρχία έχει πεθάνει κάτω από τον επαναπροσδιορισμό του φύλου και την απειθαρχία γύρω από τις επιβολές του, αλλά σίγουρα δημιουργούνται ρωγμές που μας ενθαρρύνουν.

Αυτές οι ρωγμές είναι που διαταράσσουν τις έμφυλες σταθερές και ενοχλούν, γι' αυτό πρέπει για άλλη μια φορά να κλείσουν, ώστε τα πράγματα «να μπουν στη θέση τους» και τα υποκείμενα να πραγματώσουν τους ρόλους που έχουν μάθει απ' τα γεννοφάσκια τους. Οι

γυναίκες πρέπει να 'ναι πειθαρχημένες, συναισθηματικές, γλυκές, πάντα διαθέσιμες να υπηρετήσουν τις ορέξεις των αντρών (τους), αλλά προσεκτικές μην παρεξηγηθεί αυτή η διαθεσιμότητά τους. Οι άντρες οφείλουν να είναι δυνατοί, άτρωτοι και προστάτες: του σπιτιού, της οικογένειας, της πατρίδας. Αν οι πρώτες παρεκκλίνουν, οι δεύτεροι είναι προφανώς οι αρμόδιοι να διορθώσουν το όποιο παραστράτημα και να ξαναδείξουν τον σωστό δρόμο. Και όταν κάποιες φορές οι φωνές, η ψυχολογική και η σωματική βία δεν φτάνουν, υπάρχει και η δολοφονία.

Κι αυτή η πειθαρχηση δεν αφορά μόνο στις γυναίκες που τη δέχονται, αλλά έχει το βλέμμα στραμμένο και σ' όλες τις υπόλοιπες υποκειμενικότητες που δεν επιθυμούν να περιοριστούν στις κυρίαρχες έμφυλες πειθαρχήσεις. Δρα παραδειγματικά, για όλα αυτά τα άτομα, ώστε να σκεφτούν πριν κάνουν οτιδήποτε που δεν θα ανταποκρίνεται στο «πρέπον», το «σωστό», το «κανονικό».

Όσο μας πονάει το άκουσμα άλλης μιας γυναικοκτονίας, άλλο τόσο οργιζόμαστε και διεκδικούμε λίγο παραπάνω απ' τον δημόσιο χώρο, λίγη παραπάνω άνεση στις μεταξύ μας σχέσεις, λίγη παραπάνω διατάραξη των κανονικοποιητικών επιτελέσεων που επιχειρούν να μας στριμώξουν στα όρια δυο φύλων. Γι' αυτό θα βρισκόμαστε μια

ζωή απέναντι σε όλους αυτούς που προσπαθούν να μας βάλουν στον σωστό δρόμο, να μας υποδείξουν πως δεν μπορούμε να υπάρξουμε παρά μόνο ως ιδιοκτησία των πατεράδων ή/και των αντρών μας. Πηλάι πηλάι, μαζί ή και χώρια, ξέρουμε πως δεν είμαστε μόνες, πως γινόμαστε όλο και περισσότερες. *Κι αυτό μας δίνει ανάσες.*

φωτογραφίες:

Παρέμβαση συντροφισσών σε σεξιστικές μαλακίες / το πανό της πορείας στις 3/3 που κάλεσε η κοινότητα κατάληψης φάμπρικα υφαντέ / παρεμβάσεις της Λούπας στην Κάτω Τούμπα.

Ένας πρύτανης όλο αλληλεγγύη

«Από τα μάτια των αντιεξουσιαστών και αριστερών φοιτητών, τρέχουν ακόμη δάκρυα για την εκκένωση παραμονή της πρωτοχρονιάς, της κατάληψης του Βιολογικού στο ΑΠΘ, έπειτα από 34 χρόνια. Έκαναν «παρεμβάσεις», τύπωσαν αφίσες και τρικάκια με απειλές προς τον πρύτανη ο οποίος τόλμησε να ονειρευτεί μια βιβλιοθήκη για τους φοιτητές του Πανεπιστημίου στο χώρο που μπερδεύονταν οι μπουρδες περί εναλλακτικού μοντέλου λειτουργίας των πανεπιστημιακών χώρων με αντιδημοκρατικές συμπεριφορές. Τόσες μέρες που σκοτώνονται άμαχοι από τον... ιμπεριαλισμό ούτε μια χειρόγραφη αφισούλα δεν έβαλαν στα στέκια τους φοιτητές και αριστεριστές»¹.

Έτσι ξεκινάει ένα άρθρο στον ιστότοπο Liberal -απ' αυτά που ξεχειλίζουν από κολακεία και δουλοπρέπεια (σε τέτοιο σημείο που να κλείνουν με τον χαρακτηρισμό «άξιος» για τον πρύτανη του Α.Π.Θ.) μπας και οι συγγραφείς τους αποσπάσουν κάνα ξεροκόμματο απ' τα αφεντικά τους. Όχι μελάνι, αλλά ούτε σάλιο δεν αξίζει να χαλάσουμε γι' αυτούς που έχουν σπουδάσει την τέχνη του ψέματος και της υποταγής. Ο μοναδικός λόγος που ασχολούμαστε με τέτοιους τσανακογλείφτες είναι γιατί με τα γραφόμενά τους μάς ωθούν ν' ανασύρουμε εργαλεία κατανόησης (και δράσης εναντίον) αυτού του κόσμου.

1. «Ο πρύτανης και οι 100 Ουκρανοί φοιτητές του ΑΠΘ», Liberal, 02/03/2022.

Στην προκειμένη, η δημοσιογράφος μας ενημερώνει πως «ο πρύτανης του Πανεπιστημίου, ο κ. Νίκος Παπαϊωάννου βγήκε πάλι μπροστά με κότσια και ενσυναίσθηση. Εισηγήθηκε, και η πρόταση του έγινε ομόφωνα δεκτή, να «υιοθετηθούν» οι 100 [Ουκρανοί] προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές από το ΑΠΘ. [...] Μέχρι να δουν τι θα γίνει με τις οικογένειες τους που βρίσκονται στη δίνη του πολέμου»². «Αλληλεγγύος», λοιπόν, ο πρύτανης, και το Α.Π.Θ. μέσα στο αντιπολεμικό κλίμα των ημερών να χύνει κι αυτό τα δάκρυα του -σαν τον κροκόδειλο, βέβαια, που περιμένει λίγο παρακάτω για να κατασπαράξει το θύμα του. Ή μήπως ήδη έχει συνεισφέρει στο να υπάρξουν τέτοια θύματα, απλά σε άλλες περιοχές του πλανήτη;

Ως γνωστόν, το πανεπιστήμιο δεν αποτελεί έναν ουδέτερο, εξωκοινωνικό θεσμό στον οποίον παράγεται «γνώση για τη γνώση». Εντός του αναπαράγεται το σύνολο των καπιταλιστικών σχέσεων, η επιστήμη ή τεχνολογική γνώση που παράγονται εκεί μέσα συμπλέουν με τις απαιτήσεις του κεφαλαίου και τόσο το ίδιο το πανεπιστήμιο όσο και διάφορα ερευνητικά ή επιστημονικά κέντρα/ινστιτούτα (είτε κρατικών, είτε ιδιωτικών επιχορηγήσεων) παράγουν έρευνα πάνω στην οποία επενδύουν υλικά και ιδεολογικά τόσο το κράτος και οι εθνικοί του θεσμοί (στρατός κλπ.), όσο και επιχειρήσεις με υπερεθνικό προσανατολισμό. Σ' αυτό το πλαίσιο διάφορες σχολές, καθηγητές, μεταπτυχιακοί κι ερευνητικά projects δεν έχουν κάνει και λίγα όσον αφορά τη διαχείριση της κίνησης των μεταναστών, τον έλεγχο των συνοριακών γραμμών, την στρατιωτικοποίηση του ελέγχου, τον επιστημονικό σχεδιασμό και την τεκμηρίωση των εθνικών πολιτικών κλπ. Αρκεί να θυμηθούμε το ερευνητικό «Wall against migration» για τον φράχτη στον Έβρο το '11-'12 του Ε.Μ.Π. ή τη συμμετοχή του ίδιου ιδρύματος στα προγράμματα Jason και Poseidon³ λίγα χρόνια μετά (ξανά με σκοπό τη μείωση των αριθμών των μεταναστών που εισέρχονται στην Ε.Ε.) για να σχηματίσουμε μία εικόνα για τον τρόπο με τον οποίο η πανεπιστημιακή γνώση διαπλέκεται με το στρατοβιομηχανικό σύμπλεγμα. Αρκεί να ρίξει κανείς μια ματιά στους διακηρυγμένους στόχους ή την πορεία φορέων όπως το Ι.ΔΙ.Σ. (Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων), το Ι.Μ.Μ. (Ιδρυμα Μεσογειακών Μελετών) ή το Ι.Α.Α. (Ινστιτούτο Αμυντικών Αναλύσεων) που άμεσα ή έμμεσα σχετίζονται με το Πάντειο Πανεπιστήμιο⁴ για να κατανοήσει πώς το πανεπιστήμιο μπορεί ν' αποτελέσει το πλέον ση-

2. ό.π.

3. Περισσότερες πληροφορίες για όλα αυτά τα ερευνητικά προγράμματα στο κείμενο «Ο ρόλος του πανεπιστημίου στην διαχείριση των μεταναστευτικών ροών» στο 2^ο τεύχος του Τυφλοπόντικα (2017).

4. Περισσότερες πληροφορίες για τα ινστιτούτα αυτά στην μπροσούρα που είχε εκδώσει το Αντιεξουσιαστικό Στέκι Παντείου με τίτλο «Τανκς, banks και think tanks» (2008).

μαντικό ιδεολογικό οπλοστάσιο για τη χάραξη εθνικών πολιτικών που σε συγκεκριμένες ιστορικές στιγμές μπορεί να πάρουν και τη μορφή πολεμικών επιχειρήσεων.

Τα παραπάνω παραδείγματα είναι ενδεικτικά μόνο του τρόπου με τον οποίο η γνώση και η τεχνολογία που παράγονται στις ακαδημαϊκές αίθουσες μπορούν να συνδεθούν και να εμπλουτίσουν τους τρόπους με τους οποίους οργανώνεται ο θάνατος των μεταναστριών στα χερσαία και υδάτινα σύνορα της Ευρώπης ή να συντονιστούν με τις μιλιταριστικές λογικές των κρατικών σχηματισμών. Όλα αυτά δεν αποτελούνε μία *παρεκτροπή* της λειτουργίας του πανεπιστημίου, αλλά *εγγενές κομμάτι του*, όσο αυτό τουλάχιστον συνεχίζει ν' αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καπιταλιστικής (άρα και *πολεμικής*) μηχανής.

Γι' αυτό και μας πιάνουν τα γέλια όταν βλέπουμε τύπους σαν τον Παπαϊωάννου να πλειοδοτούν σε «φιλόανθρωπα» συναισθήματα, προτάσεις περί «έμπρακτης αλληλεγγύης» και κορώνες υπέρ της ειρήνης με αφορμή τον πόλεμο στην Ουκρανία. Για εμάς, αν υπάρχει ένας τρόπος για να φανούμε αλληλεγγυες σ' όσους αυτήν τη στιγμή καλούνται είτε να γίνουν κρέας για τα κανόνια, είτε να ζητήσουν καταφύγιο σε ξένους τόπους, είναι να αρθρώσουμε έναν λόγο που *συνολικά* θα στοχοποιηθεί τον μιλιταρισμό, τις ρητορείες περί «δίκαιων» και «άδικων» πολέμων, τον διαχωρισμό «καλών» Ευρωπαίων προσφύγων και «κακών» μουσουλμάνων, τις αρσενικές αξίες της ανδρείας και του ηρωισμού, τον αδηφάγο ρόλο των media σ' όλο αυτό σκηνικό και την «καπιταλιστική ειρήνη», ως άλλη μία συνθήκη που με τον τρόπο της γεννά και αυτή καθημερινά πόνο και θάνατο.

Και πάνω απ' όλα: να εναντιωθούμε στα κελεύσματα της δικής μας πατρίδας. Με όποιον τρόπο ο καθένας μπορεί, αρνούμαστε να ντυθούμε στα χακί, είτε όντας ανυπότακτοι, είτε επιλέγοντας την ολική άρνηση στράτευσης, είτε τη διέξοδο του Ι5.

**Ούτε μία
ώρα στον
στρατό!**

Εδώ και κάμποσους μήνες/07:00 ξύπνημα τα χαράματα/σασκιά από άμμο και τσιμέντα/φτυαρίσματα/άλλες να κουβαλάνε μαδέρια/άλλοι να στήνουν σκαλωσιές/ποιος θα πάει για καφέδες;/ που στο διάολο είναι η επόμενη βάρδια;/ ίσωσε το κι άλλο/πάλι καλά που ήρθαν και τα παιδιά απ' το Σχολείο σήμερα να βοηθήσουν/τι θα τα κάνουμε τόσα καρφιά;/**ΜΑ ΠΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΟΛΟ ΕΙΝΑΙ Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΒΑΡΔΙΑ;;;**

Εργασίες συντήρησης, λέει, στην Υφανέτ, τέτοιες που δεν έχουν ξαναγίνει. Με την πολιτική και οικονομική ενίσχυση γνωστών κι αγνώστων, ομάδων και ατόμων που κάποιους ίσως δεν γνωρίσουμε ποτέ από κοντά. Εργασίες συντήρησης ενός κτιρίου που οι πολιτικοί προϊστάμενοι της τέχνης και του πολιτισμού αυτού του τόπου αφήσανε να σαπίσει για να μπορέσουν να το εκμεταλλευτούνε πιο εύκολα στο μέλλον. Εργασίες συντήρησης *συλλογικές κι αυτοοργανωμένες* για τις δικές μας ανάγκες πρώτα απ' όλα, αλλά κι ενάντια στην κυρίαρχη προπαγάνδα περί «καταστροφής» κι «αμέλειας» προς το κτίριο.

Βλέποντας να χτίζονται μέρα με τη μέρα κάποιες κολώνες και υποστυλώματα στον μεγάλο χώρο, μου ήρθε στο μυαλό η εξής στιχομυθία: είναι ένα χειμωνιάτικο πρωινό του 2009, και κάμποσες δεκάδες καταληψίες της Υφανέτ και του Ορφανοτροφείου επιχειρούν (και καταφέρνουν) μία 3-ήμερη κατάληψη στο Πολιτιστικό Κέντρο Τούμπας -πρόκειται για τη λεγόμενη «μεταδεκεμβριανή» περίοδο που διάφορες τέτοιες πρωτοβουλίες ξεπηδούσαν σε γειτονιές όλης της Ελλάδας, σ' ένα πλαίσιο «διάχυσης» του εξεγερτικού λόγου μακριά απ' τα κέντρα των πόλεων. Κι ενώ ήδη έχουμε μπει μέσα κι αρχίζουμε να μετακινούμε διάφορους πινάκες στα πλαίσια διαμόρφωσης του χώρου για να φιλοξενήσει συναυλίες κι εκδηλώσεις, έρχεται αγχωμένος ο φύλακας και μας λέει: «Προσοχή, παιδιά, μην καταστρέψετε κανέναν πίνακα!». Για ν' ακουστεί, δευτερόλεπτα μετά, μία διαπεραστική φωνή από το βάθος:

«Τιιι να καταστρέψουμε, ρε;;; Εμείς εδώ χτίζουμε την κοινωνία του αύριο!»

Φώτης Τερζάκης «Ιατρικοποιημένη καταστολή. Ή ο φασισμός του μέλλοντός μας», Πανοπτικόν #26, 2020:

[...] δε χρειάζεται να το πω, η κυριότερη από τις παράπλευρες απώλειες είναι οι ίδιες λεγόμενες δημοκρατικές αξίες και τα πολιτικά δικαιώματα (ή ό,τι έχει απομείνει απ' αυτά). Ο φόβος και η διάχυτη ανασφάλεια δημιουργούν μια προδιάθεση στους ανθρώπους να δεχθούν αυξημένη παρακολούθηση και κοινωνικό έλεγχο, να προσκολληθούν σε εγκόσμιους «σωτήρες» στις εντολές των οποίων θυσιάζουν πρόθυμα τα τελευταία τους υπολείμματα αυτοδιάθεσης [...]. Ακόμα και αν η σοβαρότητα της υγειονομικής απειλής ήταν αυτή που ζητούν να πιστέψουμε πως είναι, παραμένει άκρως αμφισβητήσιμο αν μια κοινωνία θα ήθελε ή θα έπρεπε να θυσιάσει ελευθερίες που η άρση τους διακυβεύει τον ίδιο τον ορισμό του ανθρώπινους προσώπου, δικαιώματα τόσο κρίσιμα που εγείρουν το ερώτημα για το ίδιο το νόημα του ζην [...]

Φώτης Τερζάκης «Δικαιωματισμός, η γεροντική αρρώστια των κοινωνικών κινήματων», Πανοπτικόν #23, 2018:

Ήταν [...] η υπέρβαση της φιλελεύθερης γλώσσας των δικαιωμάτων εκείνη που γέννησε και εμπύχωσε τα μεγάλα επαναστατικά κινήματα του παρελθόντος, και είναι ακριβώς η οπισθοχώρησή τους σε αυτήν που σηματοδοτεί τη συνθηκολόγησή τους με μια καταθλιπτική κοινωνική πραγματικότητα. Πράγμα που, μεταξύ άλλων, σημαίνει ότι πρέπει να σκεφτούμε εκ νέου αυτήν την έννοια, στις ιστορικές της μεταμορφώσεις και στις διφορούμενες σημασίες της. Βέβαια, σε μια στιγμή όπου δραματικοί αγώνες για τα ανθρώπινα δικαιώματα ξετυλίγονται σε ολόκληρο τον κόσμο, το να πει κάποιος έναν κακό λόγο για τα «δικαιώματα» γενικά ακούγεται τερατώδες. Όσοι όμως θεωρούν σήμερα τον εαυτό τους στρατευμένο ενάντια σε αυτό που αποκαλούν «νεοφιλελευθερισμό» θα έπρεπε να μπορούν να δουν τη σχέση εξάρτησης της έννοιας των δικαιωμάτων από τον οστικό φιλελευθερισμό στις ποικίλες μεταμορφώσεις του· και, ως εκ τούτου, να αναρωτηθούν αν και πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί έξω από το πλαίσιο μιας φιλελεύθερης (σε οποιαδήποτε παραλλαγή) θεωρίας.

[...] Τα δικαιώματα είναι [...] ένα συνώνυμο της πολιτικής ιδιότητας, και αυτή η τελευταία απονέμεται από το κράτος σύμφωνα με κριτήρια τα οποία το ίδιο το κράτος ορίζει· που στην πράξη σημαίνει, οι κυρίαρχες τάξεις, οι οποίες μέσω του ελέγχου του κρατικού μηχανισμού δαιμονίζουν τα προνόμια και την ισχύ τους. Οι θεωρίες του φυσικού δικαίου προσπάθησαν να εξωραϊσουν το γεγονός επεκτείνοντας θεω-

ρητικά την έννοια σε μια υποτιθέμενα προ-πολιτική, δηλαδή «φυσική» κατάσταση του ανθρώπου: δυνάμει και μόνο της ανθρωπίνης ιδιότητάς του, υποτίθεται, ένα πρόσωπο είναι φορέας «αναπαλλοτριωτων δικαιωμάτων».

[...] στην ανεπτυγμένη του εκδοχή από τον Τζον Λοκ, που ισχύει ως καταστατικός χάρτης του κλασικού φιλελευθερισμού, τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται ως «βασικά και αναπαλλοτριώτα» είναι τρία: το δικαίωμα στη ζωή, το δικαίωμα στην ιδιοκτησία, και το δικαίωμα στην ελευθερία. Η επιχειρηματολογία ωστόσο που τα αναπτύσσει και τα συνδέει μεταξύ τους δείχνει ότι το κύριο και πρωταρχικό, με τη έννοια ότι θεμελιώνει και τα άλλα δύο, είναι αυτό της *ιδιοκτησίας*. [...] το δικαίωμα στη ζωή θεμελιώνεται στην προπαραδοχή ότι κάποιος είναι νόμιμος ιδιοκτήτης τού εαυτού του και των ικανοτήτων του, και κατ' επέκτασιν των μέσων παραγωγής και αναπαραγωγής τής ζωής του: αυτή η ιδιόμορφη-θα μπορούσε κανείς να πει και διαστροφική- σύλληψη του «εαυτού» είναι πράγματι το σήμα κατατεθέν τής ανθρωπολογικής διαμόρφωσης του αστού, πηγή όλων των μεταγενέστερων εννοιών της *αλλοτρίωσης*.

[...] η διεκδίκηση «δικαιωμάτων» στις σύγχρονες φιλελεύθερες ολιγαρχίες της Δύσης είναι άλλο ένα όνομα για τον ανταγωνισμό μεταξύ κοινωνικών ομάδων για τον έλεγχο του κρατικού μηχανισμού και για την κατοχύρωση κεκτημένων προνομίων ή την εδραίωση νέων.

[...] Η έννοια των «δικαιωμάτων» είναι μια φιλελεύθερη έννοια, ανήκει στη νομικοπολιτική γλώσσα τού αστικού κράτους και ήδη στα μέσα τού δέκατου ένατου αιώνα, στη γλώσσα των θεωρητικών ενός ριζοσπαστικού εργατικού κινήματος που έβλεπε πέρ' από τον ορίζοντα της αστικής κοινωνίας, είχε αντικατασταθεί από την έννοια των *ανθρώπινων αναγκών*. Από εδώ, νομίζω, πρέπει να ξεκινήσουμε πάλι.

Ώρες-ώρες μ' αρέσει να θυμάμαι και να ξαναπηγαίνω σ' εκείνες τις ημερομηνίες και τα μέρη όπου κάποτε στάθηκα ευτυχισμένος· να χτίζω το παρόν μου πάνω στα σχέδια ενός παρελθόντος που έχει ανεπίστρεπτα περάσει· να τριγυρίζω, σα σκιά, χωρίς ανάγκη και σκοπό, μελαγχολικά και θλιμμένα, στους δρόμους και τα σοκάκια αυτής της πόλης. Τι αναμνήσεις, αλήθεια! Να, εδώ ακριβώς, ένα χρόνο πριν, ακριβώς την ίδια ώρα, στο ίδιο ακριβώς πεζοδρόμιο, τριγύριζα το ίδιο μοναχός μου, το ίδιο μελαγχολικά σαν και τώρα. Κι αναθυμάσαι πως και τότε οι σκέψεις σου ήταν θλιμμένες· και νιώθεις ωστόσο πως δε σε βάραινε τότε τόσο πολύ η ζωή, σάμπως να μην είχες αυτήν τη σημερινή αγωνία... Κι αναρωτιέσαι: που είναι, λοιπόν, τα όνειρα σου; Και κουνάς το κεφάλι σου και λες: πόσο γρήγορα περνούν τα χρόνια! Και πάλι αναρωτιέσαι: τι τα 'κανες, λοιπόν, τα χρόνια σου; Που πήγες και κήδεψες τις καλύτερές σου μέρες; Έζησες ή δεν έζησες; Κάθεσαι και λες στον εαυτό σου: κοίτα πώς αρχίζει και εξαπλώ-

νεται το κρύο σ' όλο τον κόσμο. Θα περάσουν κι άλλα χρόνια, θα 'ρθει στο κατόπι τους η σκοτεινή μοναξιά, θα 'ρθουν τα γηρατειά και θα τρέμεις, η ακεφιά και η θλίψη θα 'ρθουν στο κατόπι τους. Θα χλωμιάσει ο φανταστικός σου κόσμος, θα πεθάνουν, θα μαραθούν τα όνειρά σου και θα πέσουν σαν κίτρινα φύλλα... Ω, ναι! Θα 'ναι πολύ μελαγχολικό να μείνει κανένας μονάχος, εντελώς μονάχος, εντελώς ολομόναχος, και να μην έχει καν να λυπηθεί για κάτι που έχασε, απολύτως τίποτα να μην έχει. Γιατί όλα όσα έχασε, όλα αυτά, όλα ήταν ένα τίποτα, ένα ανόητο, ολοστρόγγυλο μηδενικό. Ήταν μονάχα μία ονειροπόληση και τίποτε άλλο!

(Απαλλοτριωμένο και διαστρεβλωμένο από τις «Λευκές νύχτες» του Ντοστογιέφσκι. Εμείς ας φροντίσουμε να μη γίνουμε έρμαιο του χρόνου. Του κηρύττουμε τον πόλεμο!)

Λίγες μέρες πριν ξημερώσει η 25^η Μαρτίου...

...κάπου σ' ένα στενό κοντά στην Β. Όλγας...

...ας την σπάσουμε λίγο στους πατριώτες

ΜΠΙΦΟΡ...

&

ΑΦΤΕΡ

Πέμπτη 24 Μάρτη στη Δράμα

Αυτός ο Μάρτης ήταν αρκετά κρύος. Είχαμε μπει ήδη στην τέταρτη βδομάδα και η άνοιξη δεν έλεγε να έρθει. Τα περισσότερα βράδια είχε 0-4 βαθμούς και το αέριο είχε γίνει πανάκριβο. Η όλη κατάσταση είχε αρχίσει να μας κουράζει, με αποτέλεσμα τις τελευταίες μέρες να γκρινιάζουμε συνεχώς. «Φτάνει πια με το κωλόκρυσο», «ως πότε θα κρατήσει», «πάλι έβρεχε στη συγκέντρωση...». Είχαμε βαρεθεί να καίμε τις σόμπες στην κατάληψη και να κουβαλάμε ξύλα, ενώ στο λάιβ της Γεννήτριας στα υπόγεια κοντέψαμε να πάθουμε κρουοπαγήματα. Ήταν ξεκάθαρο πως δεν βλέπαμε την ώρα να αρχίσουν οι ζεστούλες, να πετάξουμε κάνα ρούχο από πάνω μας, να αράξουμε σε ένα μπαρ στην αυλή της υφανέτ και να λιαστούμε. Την τελευταία βδομάδα πάντως, τα πράγματα έγιναν αισθητά καλύτερα. Όπως συμβαίνει όλο και συχνότερα πλέον, από 'κει που είσαι με τα σκουφιά και τα κασκόλ, τσουπ, μέσα σε δύο μέρες αρχίζει η ζέστη και το μεσημέρι κάθεσαι με το κοντομάνικο κάτω από τον ήλιο, αλλιώως σκας.

Η Πέμπτη 24 Μάρτη ήταν μια τέτοια μέρα και με βρήκε στην όμορφη Δράμα όπου πήγα για δουλειά. Είχε μεσημεριάσει για τα καλά κι εγώ τριγυρνούσα στο κέντρο, κολλώντας αφίσες για μία θεατρική παράσταση. Τότε ήταν που άκουσα τη μαγική λέξη. «Θέλω να φάω παγωτό...» είπε ένας πιτσιρικάς που περνούσε πίσω μου και όλη η αλήθεια φανερώθηκε μπροστά μου. «Αυτό, αυτό, αυτό είναι σωστό, μετά απ' τη δουλειά, να τρώμε παγωτό» σιγοτραγουδούσα από μέσα μου. Τα πράγματα ήταν ξεκάθαρα για μια στιγμή, αλλά η χαρά μου κόπηκε όταν άκουσα την απάντηση της μαμάς. «Αύριο, αύριο το παγωτό. Δεν είπαμε; Το πρώτο παγωτό το τρώμε μετά την παρέλαση...». Ξάφνου μου έφυγε η όρεξη για παγωτό και το μυαλό μου σκάδωσε σε αυτήν την εφιαλτική προϋπόθεση που είχε τεθεί παραδίπλα μου. Φαντάστηκα τον μικρό λικουόδη να εξελίσσεται σε έναν βέρο πατριώτη, έχοντας υποστεί πλήση εγκεφάλου στην παιδική του ηλικία. Ήταν πραγματικά σατανικό: η παρέλαση επενδυόταν συναισθηματικά με την επιθυμία για παγωτό. Σκέφτηκα τον μικρό να περιμένει καρτερικά τους επόμενους χειμώνες την εθνική γιορτή προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση στην απόλαυση. Σκέφτηκα πως η 25η Μαρτίου γινόταν υποσυνείδητα μια ημερομηνία ορόσημο για τον πιτσιρικά, ένα σύμβολο της ελευθερίας. Φαντάστηκα και τη μάνα του μετά, να τον εκπαιδεύει σαν σκυλάκι και να τον επιβραβεύει με παγωτό χωνάκι που ντύθηκε τσολιάς. Ήταν άραγε έτσι; Ήταν η μάνα του φασίστρω ή επρόκειτο απλά για αυτούς

τους μαλακισμένους αυθαίρετους κανόνες που βγάζουν οι γονείς για να γλιτώνουν το πρήξιμο; Το πρώτο παγωτό της χρονιάς άλλωστε είναι πολύ σημαντική υπόθεση σε αυτήν την ηλικία. Όπως και να 'χει, δεν έχει σημασία. Οι ιδεολογικοί καθοδηγητές των εθνικιστών θα έπρεπε να σκάσουν από τη ζήλια τους. Όλες οι τεχνικές κατήχησης μαζί, δεν φτουράνε μια μπροστά σε αυτούς τους φοβερούς μηχανισμούς εθνικοποίησης που προέρχονται κατευθείαν από τα σπλάχνα της αγίας ελληνικής οικογένειας.

-Τι είναι κοινωνικό κέντρο;

-είναι στη μία γωνία οι καταληψίες στέγες να τρώνε μεζεδάκια

στην άλλη 2-3 τύποι να ηχογραφούν μία συζήτηση για την ιστορία των street parades

πιο εκεί, μέλη του cine yfanel να «σαρώνουν» τον χώρο για να προετοιμάσουν τα γυρίσματα μιας αυτοοργανωμένης κινηματογραφικής παραγωγής

το room39 και το stop war on migrants να μαγειρεύουν για την εβδομαδιαία συλλογική, vegan κουζίνα με μεταναστευτικές οικογένειες

η βιβλιοθήκη να είναι για άλλη μια φορά ανοιχτή, συνεπής στο ραντεβού της

οι bmx-άδες να καθαρίζουν τον χώρο για το βραδινό καφενείο που έχουν αναλάβει

και τα μεταναστάκια να παίζουν με το ψάρι

**δηλαδή άλλο ένα
απόγευμα παρασκευής
στην γφανέτ**